

BALOGH TAMÁS

Esti Kornélt lerajzolják

Még Esti egyetemi évei alatt történt. Valahonnan vidékről indult vissza a fővárosba. Többórás vonatozás állt előtte, megannyi kilométer. A vonat már vad füstgomolyokat vetett, sivított; Esti ekkor érkezett meg az állomásra. Kapkodva vette meg jegyét, sietett felszállni. Hirtelen megfordult, visszarahant az épületbe, cigarettát vett. A vonat már araszolt Budapest felé, amikor felugrott rá.

A nagy izgalmakra azonnal rágyújtott. Még le sem ült. Rögtön elszívott egy második szálát is.

Végre leült. Ez a kocsis nem fülkés volt, itt minden ember egy levegőt szív, minden morajt hallani, minden mozdulatot látni. Esti azonban most nem az embereket figyelte: a síneket nézte, ahogy haladnak egymás mellett, aztán a váltóknál összetalálkoznak, hogy aztán ismét elváljanak. Csak akkor emelte föl fejét, amikor kiértek a nyílt pályára, és már csak pusztákat, szántókat látott maga körül. Na nem mintha nem tudott volna gyönyörködni ezek szépségében vagy akár rútságában is, dehogynem: tudott volna. De most nem akart.

Mást akart. Aludni. Álmos volt.

A vidéki városban ismerősöket látogatott meg, aztán átzüllötték az éjszakát. A társaságban volt költő-, író-, újságíró-, festő-, színész-, zenészjelölt; akadtak pikáns nők, szépek, kifestett-elhízott lotyók is, de most Esti nem udvarolt egyiknek sem. Inkább csevegéssel töltötte az időt: beszélgettek művészetről, politikáról, a mindennapi életről, hogy ki hogy van, mit csinál, hiszen olyan rég nem látták egymást. Közben ittak. És az éjszakának nem ért vége: kivirradt. Pirkadatkor már nem is gondolt az alvásra: a koffein, a nikotin és az alkohol annyira összekuszálta szervezetének rendszerét, hogy nem is tudott volna. Majd a vonaton, nyugtatgatta magát.

Mostanra tényleg álmos lett: a virrasztástól véres szemmel nézett körül a kocsiban. Szürke embereket látott, mégis mintha megannyi kis, különálló világ ülne körülötte. És az egyedeket a kocsis teszi egységgé: ők az utasok. Némelyik talán turista, némelyik dolgozni megy, biztosan van olyan is, aki csak céltalanul utazgat ide-oda, és vannak persze hozzá hasonló, visszatérő utazók is.

Fáradt tekintete épp hogy csak megakadt egy hatéves-forma kislány mellett ülő fiatal nőn. Hasonlítottak egymásra. Anya és lánya lehettek, bár az aszszony kezén nem látott jegygyűrűt. Egy elvált, fiatal hölgy a lányával.

Szimpatikusnak találta őket, ahogy egymásra mosolyogtak, ahogy beszélgettek. Csipp-csupp dolgokról, hogy „Anya ez most melyik állomás volt?“, „Nem tudom, nem figyeltem“, vagy hogy „Mikor érünk már haza?“, „Még két-három óra“, „Olyan sok?!“.

És a nőt vonzónak is találta. Nem volt az a klasszikus női szépség, amit reneszánsz festők Vénuszként ábrázoltak, kócos-szálkás haját hátul összefogva viselte, az arca kerekded, majdnem mint a telihold. Kissé túl fitos orra úgy ült a vaskos ajkak felett és a se zöld, se kék szemek alatt, mintha a szobrász véletlenül nagyobb szilánkot pattintott volna le a márványból, és már csak azt igazgatta, pofozta volna helyre. De mégis: volt valami vonzó a nőben. Valami sármos – talán épp a hibái tették.

Esti rájött, hogy már percek óta őt bámulja. Hogy tetszik neki. Hogy akar tőle valamit. Forrongó gondolataira ráébredve gyorsan, szégyellősen elfordult, talán még el is pirult. Ismét a tájat nézte, és lassan elaludt.

Az egyik állomáson felébredt. Óvatosan szétnyitotta szempilláit, onnan leste a nőt. Amaz pedig őt nézte. Keresztbe vetett lábain vázlatfüzet, rajzolt valamit. Ismét Estire pillantott, majd vissza a papírra – újabb vonásokat tett hozzá.

Engem rajzol, gondolta Esti, majd tovább figyelte a titkos grafika alkotóját és az alkotás folyamatát. Hagyta még. Valamiféle büszkeség töltötte el, hogy a nő is felfigyelt rá, hogy az is észrevett valamit rajta. Aludt tovább – ébren.

A következő megállónál a váltók erősebben ráztak, erre „ébredt fel”. Hirtelen. Szeme sarkából látta, hogy a nő sietve elteszi a mappát, és mintha most ő pirult volna el.

Biztos azt hiszi, zavar, hogy engem rajzol.

Egyenesen az asszony szemébe nézett, pár pillanatig találkozott tekintetük, aztán a nő elfordult. Esti ekkor a kislányra nézett, aki elmosolyodott. Látzott rajta, hogy alig tudta visszatartani nevetését, ezért inkább az anyja oldalába nyomta a fejét. Az még mindig nem nézett föl, csak megsimogatta a lány haját.

Zötykölődtek tovább a változatlan tájon.

Pár perc múlva a nő odasúgott valamit a kislány fülébe, majd felállt és elindult a kocsi végébe. Esti szerint véére ment. Megvárta, amíg a nő kiér, aztán elindult ő is. Megállt a peronon, rágyújtott.

Jólesett a cigaretta. Letüdözött minden slukkot, élvezte, ahogy a füst szétárad benne. Lassan fújta ki, néha karikákat eregetett maga elé. Várt. És közben eszébe jutott még egy emléke, egy másik vonatozásról: akkor egyedül üldögélt a fülkében, Baudelaire és Verlaine verseit olvasgatta. Ízlelgette a francia nyelvet, s néha eltűnődött, hogyan fordíthatná le magyarra őket, hogy a francia dallamát, zeneiségét is megtartsa. Éppen egy ilyen gondolkozva merengés közben valami csobogásfélét hallott a folyosóról. Kilesett a függönyön. Egy barna bőrű, koszos ruhájú, szakadt, kócos kisgyerek intézte a dolgát, pont az ő ajtajában. Aztán kiabálást hallott, franciához hasonló nyelven. Azonnal rájött, románul szidja az anyja a gyereket. Nem értette, mit mond, de a hanghordozásból és a hangerőből arra következtetett, hogy oktatás folyik odakint: nem szabad ilyet csinálni, meg ne lássák még egyszer. De azért az anya megsimo-

gatta fiának fejét, hogy nem baj, megesik az ilyen, majd újságpapírt hozott és feltörölte a még gőzölgő húgyot. Esti csak a szag zavarta: lehúzta az ablakot, kihajolt, friss levegőt szívott.

Most pedig ott állt a peronon, azt a nőt várta, aki végén van, és útközben őt rajzolta.

Az még két slukk után lépett mellé. Alaposan megnézték egymást. Esti eldobta cigarettájának csonkját, majd egy másikkal a nőt kínálta.

- Dohányzik?

- Köszönöm, nem.

- Zavarja?

- Nem.

Esti ismét rágyújtott. Csendben álltak egymással szemben, Esti a padlót bámulta, a nő most is kifelé nézett.

- Leülne mellém egy rövid időre, hölgyem? - kérdezte, miközben lehajtott a két ülőke közül az egyiket.

- Miért?

- Beszélgetni.

- Miről?

- Még nem tudom.

A nő leült. Esti is. Egy rövid ideig ismét hallgattak, csak a vonatkerekek zakatoltak, a váltók csikorogtak, a vonat füttyentett és Esti cigarettája sercegett.

- Sokat dohányzik - szólalt meg egyszer a nő. Hangsúlyja sem támadó, sem vádló nem volt, inkább csak kijelentő.

- Igen. Megcsókolhatom?

A másik olyan hirtelen nézett Kornél szemébe, hogy az még meglátta a felháborodás utolsó szikráját. Aztán az is kihunyott, csak a dac maradt.

- Hogy merészel?

- Tényleg nem akarja?

- Nem.

- Furcsa. Pedig azt hittem.

Esti meg sem várta, amíg leég az előző, a következő szálra gyújtott. Egyenesen a nő szemére nézett, a szeszin szemekbe, majd az ajkára. - Szerintem mégiscsak akarja - mondta és megcsókolta.

A nő eleinte csak hagyta magát, majd visszacsókolott ő is. Szenvedélyesen. Közben Esti cigarettája csonkig égett, parazsa lehullott.

- Honnan tudta? - kérdezte a nő.

- Megézés. De az is lehet, hogy láttam. A szeme mondta, vagy az ajka, az egész természete. De... - és itt elmosolyodott - őszintén bevallva az igazat, a kislánya mondta, amikor kettesben maradtunk.

A nő hangosan felnevetett.

- Szóval ő árulkodott. Na, majd megkapja ezért.

Egy röpke csók.

- Láttam, hogy rajzolt útközben. Grafikus?
- Nem
- Rajztanár?
- Nem.
- Divattervező? Illusztrátor? Vásári arcképfestő? Vagy netán festőművész?
- Nem, nem. Egyik sem.
- Megvan: rendőrségi fantomkép-készítő. Ugye eltaláltam?
- A nő ismét felnevetett.
- Nem. Csak azért rajzolok, mert szeretek.
- És miket szokott témájául választani?
- Ami éppen jön, vagy ami éppen az eszembe jut. De csak próbálkozások, több szó ne is essék róluk.
- Dehogynem, dehogynem – erősködött Esti. – Láttam, hogy engem rajzolt. Vallja be!
- Nem.
- Akkor megcsókolom.
- Nem baj – felelte a nő, és Esti betartotta szavát. – De egyébként igaza van: magát rajzoltam.
- És miért? Tetszem?
- Nem erről van szó. Bocsásson meg, de jobb szót nem találok: érdekes feje van. Olyan bohókás. A felnőtt korba lépett gyereké, olyan ifjúé, aki az egyik pillanatban még pubertás, a másikban már meglett férfi. Olyan egyedi, mintha csak kitalálta volna magának.
- Esti nem akarta bevallani, hogy tényleg erről van szó. Reggelenként perceket töltött a tükör előtt, hogy egyedi külsőt alakítson ki magának. Olyan, amilyen senki másnak nincs. Sőt még neki sem volt. Tegnap önmagához sem hasonlíthat.
- Értem. Sikerült a kép?
- Nem tudom. Már most is más, mint akkor volt.
- Ezt önnek köszönhetem.
- Nagyon szívesen. És ön mivel foglalkozik?
- Költő és író vagyok. Egyébként engedje meg, hogy bemutatkozzam: Esti Kornél. Kezét csókolom.
- Üdvözlöm, uram. Engem pedig...
- Ne...! Meg ne mondja! Legyen titok. Maradjon csak meg önnek, nekem nem kell a neve. Én önt Agnesnek fogom hívni ezután. Mondjuk Akácvirág Agnesnek.
- A nő kérdően nézett Estire.
- Hogy honnan jutott eszembe? Nem tudom. Lehet, hogy odakint éppen egy akácfa borult virágba, amikor jöttünk, és megéreztem az illatát. Lehet, hogy ezt a szót olvastam utoljára franciául. Nem tudom. De nem is ez a fontos: illik önre, Ágnes.

– Köszönöm, Kornél. Szép nevet kaptam.

Hirtelen nem tudott mit mondani a nőnek. Rágyújtott. Nem kell mindig beszélni. Hallgatni sokszor jobb, mint jártatni a szánkat. A legtöbb ember nem tudja, hogy néha a hallgatással sokkal többet el lehet mondani, mint ezer, millió szóval. Az emberek szeretnek fecsegni és szenvednek a csendtől, mintha attól félnének, ha nem beszélnek, nem figyel rájuk senki, hogy feleslegessé vál-
nak, szürkévé, hogy megsemmisülnek, hogy ott sincsenek. Hogy nincsenek.
Hogy meghaltak.

Hallgatott hát tovább. Fújt egy karikát.

– Mondja, Kornél – törte meg a csendet a nő –, és miket szokott írni?

– Mindent. Semmit. Érzéseket, gondolatokat, színeket, illatokat, hango-
kat, a csendet. A szerelmet. Az életet. A halált.

– Mondjon el valamit.

– Ingyen nem.

– Csók kell? Azt tudja, hogy kap, Kornél.

– Nemcsak az. Nekem a kép kell érte.

– Odaadom. Majd ha megérkeztünk.

Esti szavalni kezdett:

*Kornél, ha benned hebehurgya láng ég
és a szeszély szeszétől
kopog a vad halánték,
szólj ezután is, mert az istenektől
több egy kicsiny ajándék,
mint a költőkirályok nagy vígassza:
a szándék.*

– Kornél, ezek csak csacska rímek, ez csak játék.

– Miért, Ágnes, maga nem szeret játszani? Maga nem szokott játszani?

Dehogynem. Most is játszott a lányával.

Rágyújtott.

– Most sem kér?

– De, elfogadom.

– Hiszen ön nem is dohányzik!

– Csak idegenektől nem fogadok el cigarettát. De maga, Kornél, már
nem az.

– Ismerős?

– Nem. Barát. Szeretöm.

– Testvérem?

– Igen.

– Anyám?

– Igen.

- Lázás vagyok, anyám. Kérem, adjon egy csókot a homlokomra.

A nő adott. Ebben a pillanatban ért oda a kalauz:

- Mindjárt megérkezünk. Készülődjenek!

Esti és az asszony visszamentek a kocsiba. A kislány valami szépet álmodhatott, mosolygott alvás közben. Anyja gyengéden felébresztette.

Leszálltak. Ellentétes irányba indultak el. Esti tudta, hogy soha többé nem fogja látni a nőt.

- Kornél! - hallotta maga mögül a nevét.

Odafordult. Ágnes integetett felé. Odasietett.

- Mi történt?

- Kornél! A rajz. Amivel tartozom. Nálam hagyta.

- Köszönöm. Isten áldja. Téged is, ifjú hölgy - súgta a kislánynak, majd kezét csókolt mindkettőjüknek. A kislány kuncogott. Soha nem nevezték még hölgynek, és soha nem csókoltak még neki kezét.

Esti tényleg nem látta többé a nőt.

A képet csak a bérlakásában nézte meg. Kibontotta a tekercest, lámpafényhez ült vele.

Nem őt ábrázolta. Tájkép volt, tengerpart, fák, kis csónak. Távolban tempomtorony. Az előtérben egy apró alak cigarettázott. Arca nem látszott.

Szép, gondolta, majd kitézte a falra a másik négy-öt kép mellé, melyek mind tengerpartot ábrázoltak, dohányzó férfit, csónakot, tornyot, fákat. Többet nem törődött vele. Ilyen léha, bohém alak volt akkor.

